

**FREDENSBORG
KOMMUNE**

Læsning og skrivning i 3. og 4. klasse

Center for Skole og Dagtilbud

FAKTA

Læse- og skriveudvikling

De fleste børn kan i starten af 3. kl. læse og forstå lette aldersvarende tekster, dvs. tekster, hvor de fleste ord er lydrette eller hører til gruppen af de mest almindelige ikke-lydrette ord ("lydret" betyder, at ordet staves, som det lyder).

De fleste børn kan også stave lydret og anvende enkelte staveregler.

Så i 3. – 4. klasse drejer læseundervisningen sig om, at eleverne bliver endnu hurtigere og sikrere læsere og endnu bedre til at stave. Det betyder, at dit barn skal lære at læse og skrive ord, der ikke helt staves, som de lyder, fx hvor, mand, komme. Dit barn skal også læse rigtigt meget, så han/hun hurtigt kan genkende flere og flere af de trykte ord eller dele af ord som fx endelser.

Når dit barn bliver en hurtig og sikker læser, kan han/hun bedre læse en tekst for at lære om et emne.

Dit barn vil i disse skoleår sikkert være bedre til at læse end til at stave. Men efterhånden vil dit barn kunne stave mere og mere korrekt.

Men alle børn udvikler ikke deres læsning, stavning og skrivning i samme tempo.

Det er vigtigt, at dit barn får undervisning på netop det niveau, som han/hun er kommet til i sin skriftsproglige udvikling.

Kære forælder

Dit barn er nu godt i gang med at læse og skrive. Dit barn kan måske allerede nu læse små bøger selv og skrive små historier.

Dit barn skal stadig undervises i at læse, så dit barn bliver en bedre og hurtigere læser, og dit barn skal øve sig i at læse.

I skolen vil lærerne i alle fag undervise dit barn i at læse og skrive for at kunne tilegne sig viden og få gode oplevelser, men dit barn har også brug for din støtte derhjemme.

I folderen kan du læse om børns læse- og skriveudvikling i 3. og 4. klasse, og om hvordan du kan støtte dit barn bedst muligt.

Sådan kan du støtte dit barn:

Børn med et stort ordforråd og viden om mange ting kan nemmere læse og forstå tekster

- Lad dit barn deltage i mange forskellige aktiviteter, ture osv.
- Læs bøger for dit barn og/eller se fjernsynsudsendelser om et bestemt emne.
- Tal altid sammen om de erfaringer/oplevelser, som

dit barn har fået.

N.B. I skal tale sammen på jeres eget modersmål.

Børn får mere lyst til at læse og skrive, hvis forældrene viser vejen

- Vis, at det er vigtigt og dejligt for dig selv at læse og skrive.
- Forær dit barn bøger og/eller gå på biblioteket sammen.
- Brug enhver chance for at opfordre dit barn til at læse sig til viden – fx om dit barns fritidsinteresse. I kan også læse på internettet.

Når dit barn staver og skriver

- Husk at rose og opmuntre, så dit barn bevarer lysten til at skrive.
- Forvent ikke, at dit barn staver alle ord korrekt.
- Hvis ordet kan læses op og lyder som et rigtigt ord, er det et godt tegn.
- Hvis dit barn har lært om stumme bogstaver (fx h i hvor) og derfor i en periode sætter h foran v i mange ord, er det et godt tegn på, at dit barn er ved at lære en staveregel. Ros dit barn, og fortæl også den rigtige stavemåde.

- Vis dit barn, hvordan man kan slå ords stavemåde op i ordbogen (evt. elektronisk).
- Leg med ord derhjemme, fx
  - "Hvem kan finde det længste / sjoveste / mærkeligste ord i avisen (eller i en reklame, et ugeblad).
  - "Hvem kan lave flest ord ud af ordet fx *teaterkulisse*". Der må byttes om på bogstaverne, men man må kun bruge de bogstaver, som er i ordet.
  - "Scrabble" er et godt spil for hele familien.
  - små kryds-og-tværs-opgaver
  - sjove app med krydsord og stavelege

- Lad dit barn skrive tit, fx huskesedler, ønskesedler, små hilsener, mail, små historier på computer eller ipad.
- Opmuntr dit barn til at skrive historier – gerne på pc eller ipad. Fx i appen "BookCreator", hvor dit barn kan skrive en lille bog, indsætte billeder og indtale lyd.

Fotograf: Annemette Bitsch Herdel

Børn der læser meget hjemme bliver ofte gode læsere

- For at blive en god og sikker læser har børn brug for at læse meget, dvs. 3 til 4 frilæsningsbøger om måneden. Lad derfor dit barn få en halv times læsetid hver dag, hvor han/hun læser i sin frilæsningsbog.
- Sørg for, at dit barns læsetid bliver hyggelig, og at der er ro omkring dit barn.
- Spørg dit barns lærer om, hvor lette bøger dit barn skal læse selv. Det er vigtigt, at dit barn ikke læser for svære bøger.
- Dit barn skal hurtigt og uden besvær kunne læse over 90% af ordene i sin frilæsningsbog. Ellers er bogen for svær endnu og hjælper ikke dit barn videre i sin læseudvikling. De svære bøger kan du i stedet læse højt for dit barn.
- Vis altid interesse for de bøger, dit barn læser.
- Spørg evt. dit barns lærer om gode hjemmesider og velegnede app med sjove aktiviteter og bøger.

Tip til at finde den rette frilæsningsbog

Vælg en tilfældig side midt i bogen. Dit barn skal nu læse højt for dig – et tekststykke på 50 ord

er passende. Tæl hvor mange gange dit barn læser forkert eller har svært ved at læse et ord. Hvis det sker mindre end 5 gange, er teksten af passende sværhedsgrad for dit barn.

Når dit barn læser sin lektie op for dig

- Tal med dit barn om, hvad det er for en slags tekst, hvordan den skal læses og med hvilket formål. Er det for at opleve en handling, lære noget eller gøre noget?
- Vær interesseret i at høre dit barn læse op, så du kan følge med i, hvor dygtig dit barn er blevet.
- Husk at opmuntre og rose – og det er allerbedst, når både mor og far roser.

FAKTA

Det er i skolen, barnet skal have sin læseundervisning – ingen tvivl om det.

Men som forælder viser du vejen!

Barnets læsning påvirkes nemlig af, at de voksne viser, at læsning er en fælles og vigtig sag.

Du er hovedperson, når dit barn lærer at læse, og når dit barn skal have gode læse- og skrivevaner!

Husk altid at rose og opmuntre dit barn!

Gode råd til oplæsning for dit barn

Læs for eller med dit barn hver dag. Selv om de fleste børn i 3. – 4. kl. godt kan læse selv, kan de stadigvæk godt lide at få læst bøger højt. Det er vigtigt at vælge bøger, som dit barn er interesseret, og som også kan udvikle dit barns sprog, viden om verden m.m.

- før du læser

- Vælg sammen med dit barn forskellige typer bøger - også små fagbøger.
- Kig bogen igennem sammen med barnet, før du læser den op. Se også på bagsiden, indholdsfortegnelsen, titel og billeder. Tal om, hvad bogen mon handler om.
- Hvis du læser en fagbog, så tal om, hvad dit barn ved i forvejen om bogens emne, og spørg dit barn om, hvad han/hun gerne vil have at vide i bogen.
- Hvis du læser en fagbog om et bestemt emne, kan du bede dit barn om at lede efter overskrifter med tekst under, som han/hun gerne vil have læst op.

- mens du læser

- Læs tydeligt og udtal alle ordene præcist og fuldt ud.
- Bed dit barn om at gætte på betydningen af ukendte ord

ud fra den sammenhæng, de står i.

- Snak om handlingen eller emnet undervejs, fx spørg dit barn, når du har læst en side i en historie: "Hvad mon der sker nu?"

- når du har læst

Nu kan I tale om bogen. Du kan for eksempel spørge sådan:

- Hvad kunne du bedst lide i bogen? Hvorfor?
- Hvad kunne du ikke lide? Hvorfor?
- Var der noget der var svært at forstå? Hvad?
- Forestil dig, hvad der sker, efter at historien er slut.
- Fik bogen dig til at tænke på noget bestemt eller på andre bøger?
- Hvis du har læst en fagbog, så spørg dit barn, om hvad hun/han fik ud af bogen. Fik dit barn svar på det, han/hun ville vide?

N.B.

Hvis du ikke har mulighed for at læse op for dit barn, kan I låne bog og lydbog på biblioteket. Det er allerbedst, hvis I kan lytte til bogen sammen, for så kan I lave de fleste af aktiviteterne ovenfor.

Hvis du tror, dit barn kan have ordblindevanskeligheder

Hvis dit barn har svært ved at læse og stave, og hvis du mener, at disse vanskeligheder skyldes ordblindhed, kan du bede skolen om at teste dit barn for ordblindhed.

Du har nemlig retskrav på, at dit barn én gang i sit skoleforløb bliver testet for ordblindhed – dog tidligst i foråret, når dit barn går i 4. klasse.

Det er skolen, som vurderer, hvilken test der skal anvendes, og hvilken undervisning dit barn har behov for.

Du kan læse mere i [Fredensborg Kommunes pjece om ordblindhed](#).

Udarbejdet juni 2009, senest revideret september 2019 af læsekonsulent Marianne Aaen Thorsen
Center for Skole og Dagtilbud

Fotograf:
Annemette Bitsch Herdel
Marianne Aaen Thorsen

NOTATER:

Kontakt

Spørgsmål kan stilles til
Læsekonsulent Marianne Aen Thorsen
Center for Skole og Dagtilbud

Fredensborg Kommune
Egevangen 3 B
DK-2980 Kokkedal
Tlf. 7256 5000
fredensborg@fredensborg.dk

